

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – PROSINEC 2018

1. 12. ve 21.00 SEČ
15. 12. ve 20.00 SEČ
30. 12. v 19.00 SEČ

PLANETY

- Merkur – na ranní obloze
- Venuše – vysoko na ranní obloze
- Mars – na večerní obloze
- Jupiter – koncem měsíce na ranní obloze
- Saturn – nepozorovatelný
- Uran – v první polovině noci
- Neptun – na večerní obloze

ZAJÍMAVOSTI NA OBLOZE

- 7. Měsíc v novu (07.20 UT)
- 7. Planetka č. 433 Eros v opozici se Sluncem (9,7^m)
- 7. Velmi těsná konjunkce Marsu s Neptunem
- 8. Planetka č. 40 Harmonia v opozici se Sluncem (9,4^m)
- 12. Měsíc v apogeu nejdále od Země – 405 177 km)
- 13. Kometa 46P (Wirtanen) prochází periheliem
- 14. Maximum meteorického roje Geminid
- 15. Měsíc v první čtvrti (11.49 UT)
- 15. Merkur v maximální západní elongaci
- 21. Konjunkce Merkuru s Jupiterem
- 21. Zimní slunovrat (22.23 UT)
- 22. Měsíc v úplňku (17.49 UT)
- 23. Jupiter v konjunkci s Antarem
- 24. Měsíc v perigeu (nejblíže Zemi – 361 061 km)
- 28. Planetka č. 6 Hebe v opozici se Sluncem (8,5^m)
- 29. Měsíc v poslední čtvrti (09.34 UT)

Všechny časové údaje uvedeny ve Světovém čase (UT).

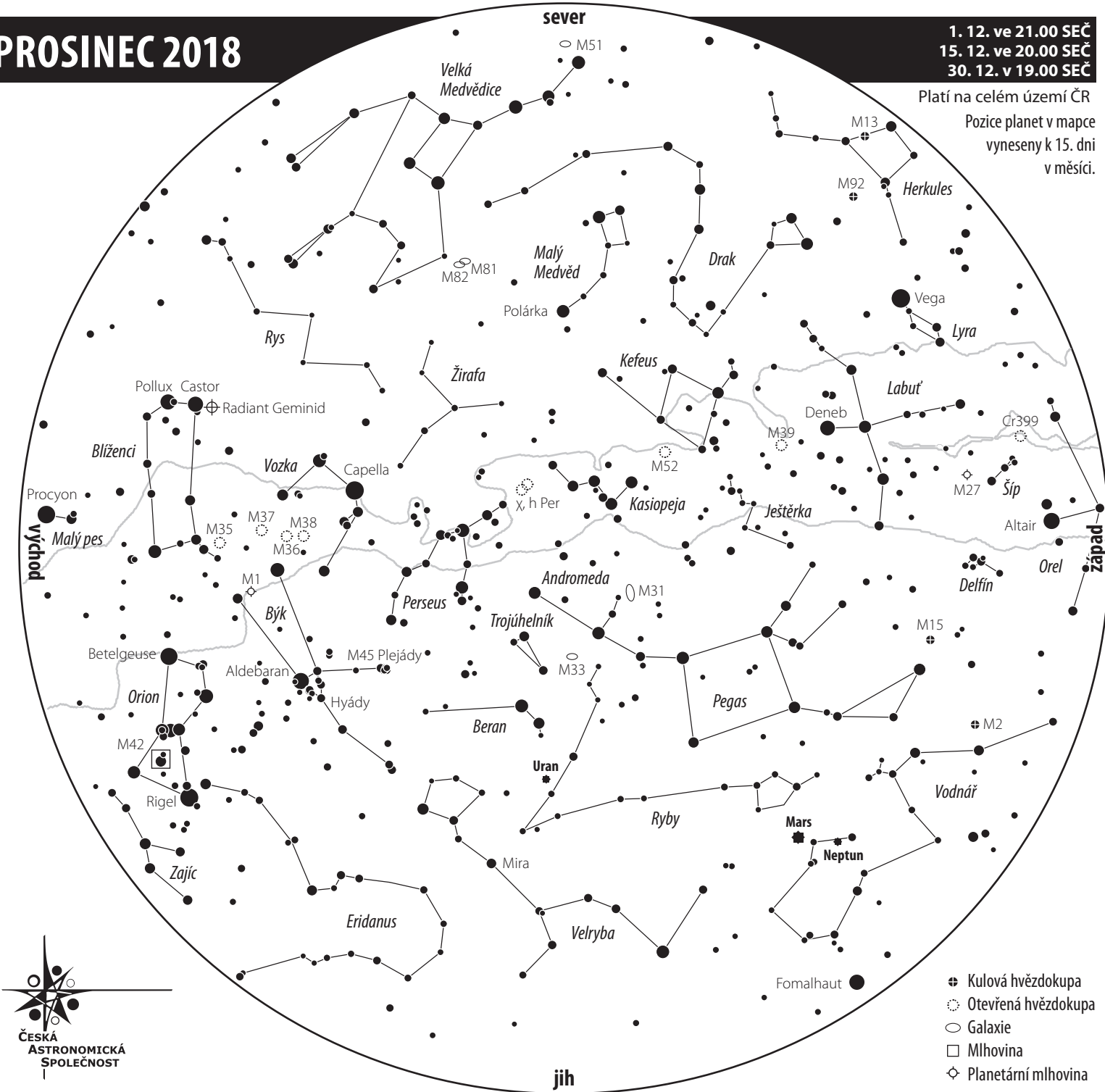
Středoevropský čas (SEČ) = UT+1 h

Aktuální mapky na následující měsíc naleznete volně ke stažení vždy na počátku měsíce na

www.udalosti.astronomy.cz

Platí na celém území ČR

Pozice planet v mapce
vyneseny k 15. dni
v měsíci.

- ⊕ Kulová hvězdokupa
- Otevřená hvězdokupa
- Galaxie
- Mlhovina
- ◇ Planetární mlhovina

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – VHODNÉ NÁMĚTY PRO AMATÉRSKÁ POZOROVÁNÍ – PROSINEC 2018

Planety

Na večerní obloze nám zůstane z jasných velkých planet už pouze **Mars**. Jeho jasnost a úhlový průměr dále klesá (na konci roku 0,4 mag), ale bude poměrně vysoko nad obzorem. Zapadá před půlnocí. Ve Vodnári nalezneme teleskopicky i výrazně slabší **Neptun**, který bude s Marsem ve velmi těsné konjunkci 7. 12. večer – necelé 4 úhlové minuty, takže se obě planety vejdou do zorného pole i silně zvětšujícího dalekohledu. Další večerní planeta **Uran** se nám v prosinci opět vrátí do souhvězdí Ryb. Na tmavé obloze ji spatříme i neozbrojeným okem nedaleko hvězdy omikron Psc. **Merkur** má v prosinci vůbec nejlepší pozorovací podmínky z celého roku a spatříme ho na obloze ranní. Už na Mikuláše bude při ranním soumraku $8,5^\circ$ nad jihovýchodním obzorem. Při největší západní elongaci 15. 12. bude stoupat 10° nad obzor a jeho jasnost $-0,4$ mag se udrží do konce roku. **Venuše** září též na obloze ranní jako jasná Jitřenka. Hned na začátku prosince dosahuje maximální jasnosti $-4,7$ mag. V závěru roku se k Venuši a Merкуру na ranní obloze přidá i **Jupiter**. Kromě již zmíněné těsné konjunkce Marsu s Neptunem nastane dne 21. 12. konjunkce Merkuru s Jupiterem (Merkur $0,8^\circ$ severně). Planety spatříme ráno před východem Slunce velmi nízko nad jihovýchodním obzorem.

V prosinci nás též čekají nějaké **zákryty hvězd Měsícem**. Dne 19. 12. to bude zákryt 73 Cet ($4,3$ mag, 00.58–01.11 UT), dále 22. 12. hvězdy 62 Ori ($4,6$ mag, 17.08–17.21 UT). Časy platí orientačně pro 15° E a 50° N.

Geminidy

Meteorický roj Geminidy má letos předpovězené maximum na 14. prosince cca ve 12.30 UT. Maximální hodinová frekvence by měla dosáhnout 120 meteorů za hodinu. Měsíc před první čtvrtí nebude pozorování příliš rušit, zapadne ještě před tím, než radiant vystoupá výše nad obzor.

Vánoční kometa

V prosinci se můžeme těšit po delší době na jasnou kometu **46P/Wirtanen**, která by mohla být na opravdu tmavé obloze vidět i pouhým okem. V dosahu triedrů je již delší dobu, je však třeba počítat s velkou komou a používat spíše malá zvětšení (koncem listopadu byla výrazná v triedru 7×50 i na příměstské obloze). Kometa projde 12. 12. přísluním a o 4 dny později se nejvíce přiblíží k Zemi. Nejlepší podmínky k jejímu pozorování budou cca do 15. 12., kdy na obloze nebude tolik rušit Měsíc. Hlavně pro astrofotografy bude atraktivní její průlet kolem Plejád v polovině měsíce. O Vánocích projde jen těsně vedle Capelly ve Vozkovi. Viz orientační mapka vpravo.

V dosahu větších triedrů (15×70) je další pěkná kometa 64P/Swift-Gehrels a o něco větší binokuláry (25×100) ukáží i vlasatici 38P/Stephan-Oterma.

